Geachte gemeenteraadsleden,

Ik schrijf u mede namens onze lidorganisaties in uw gemeente, om aandacht te vragen voor een dringende kwestie die onze sector momenteel treft en die de broodnodige ondersteuning van burgers in kwetsbare posities in gevaar brengt.

Veerkrachtige bewoners in vitale wijken
Nederland is een prachtig en welvarend land. Toch hebben we flinke uitdagingen. Steeds meer inwoners worstelen om mee te komen in onze veeleisende maatschappij: zo zitten maar liefst 4 tot 6 miljoen Nederlanders in een sociaal kwetsbare positie (SCP, maart 2023) en heeft één op de zes volwassenen te maken met een stapeling van problemen (SCP, mei 2023).
Kansenongelijkheid neemt toe, de zorg loopt vast en te veel mensen staan aan de kant. Voor oplossingen wordt – terecht – gekeken naar de leefomgeving van mensen, in wijken en buurten. Hier ligt de sleutel: dichtbij bewoners de leefbaarheid en solidariteit herstellen en zorgen dat mensen weer naar elkaar omkijken.

Ondersteuning door sociaal werkers
Maar dit gaat niet vanzelf. Niet alle Nederlanders zijn mondig en zelfredzaam. Sociaal werkers ondersteunen mensen voor wie het dagelijks leven te ingewikkeld is, vanwege armoede, eenzaamheid, gezondheidsklachten, bureaucratie en werkloosheid. We gaan uit van de kracht en talenten van mensen en helpen hen om (weer) naar vermogen mee te doen in de samenleving. Samen met u en met wijkpartners zoals bewonersorganisaties en zorgpartijen bouwen we aan vitale gemeenschappen. En omdat we er vroeg bij zijn, kan vaak erger worden voorkomen. Daardoor nemen zorgvragen fors af, smoren we criminele carrières in de dop, lopen schulden niet (onnodig) op en krijgen meer bewoners kansen om mee te doen. Investeringen in sociaal werk verdienen zich zo dubbel en dwars terug: elke geïnvesteerde euro levert 1,60 euro op (SEOR Erasmus School of Economics, 2021).

Financiering structureel onder druk
Niet voor niets vervult sociaal werk een belangrijke rol in de ambities van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), waarin – ook lokaal – vol wordt ingezet op preventie en een sterke sociale basis. Maar die hoge verwachtingen staan niet in verhouding tot de investeringen. Al jaren staat de bekostiging in onze sector onder druk, met als gevolg een toename van werkdruk, ziekteverzuim en uitstroom.

De financiële druk voor sociaalwerkorganisaties neemt verder toe als gevolg van prijsstijgingen (zoals huur en energie) en specifiek door het recent gesloten cao-akkoord Sociaal Werk, dat de volgende structurele salarisstijging omvat:

- op 1 juli 2023 van 7,0 procent
- op 1 januari 2024 van 4,0 procent
- op 1 juli 2024 van 4,0 procent

Deze loonsverhoging is in lijn met de inflatie en met wat elders in de zorg en door overheden aan cao-verhogingen wordt toegepast. Het is ook hard nodig, in de eerste plaats voor onze medewerkers om de hoge inflatie het hoofd te kunnen bieden. Tegelijkertijd trekt deze structurele kostenstijging een zware wissel op de sociaalwerkorganisaties, want in onze sector is er geen automatische compensatie bij (loon)stijgingen. Dit brengt de ondersteuning van kwetsbare bewoners in gevaar.

Wat we u vragen: waarborg reële indexering tarieven

Als gemeente bent u opdrachtgever van sociaalwerkorganisaties. Als de loon- en prijsstijgingen in de sector sociaal werk niet volledig worden doorgevoerd in de tarieven van gecontracteerde welzijnsorganisaties, zullen veel organisaties geen alternatief zien dan te snijden in hun personeelsbestand. Hiermee komen de kwaliteit en continuïteit in het geding van sociaal werk in wijken en buurten, in de maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en in de opvang en integratie van vluchtelingen en statushouders. Juist in een tijd dat steeds meer mensen die in de knel zitten, jong en oud, een beroep op ons doen.

Daarom roepen wij u op om het college kritisch te bevragen en op te roepen om een reële indexering van de loon- en prijsstijgingen toe te passen bij de tariefvaststelling voor aanbieders van sociaal werk. Structurele toepassing van de Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA)-percentages is essentieel om onze dienstverlening duurzaam te kunnen waarborgen. Voor dit jaar is dit overigens nog niet toereikend; de Nederlandse Zorgautoriteit heeft het percentage voor de OVA 2023 bijgesteld naar 6,36 procent. Het voorlopige percentage voor 2024 bedraagt 4,94 procent.

Wij hopen op uw steun voor een stabiele en solide basis voor sociaal werk ten behoeve van de inwoners van uw gemeente.

Mocht u vragen hebben of een nadere uitleg op prijs stellen in relatie tot uw gemeente, neemt u dan gerust contact met mij op via e-mail: staal@sociaalwerk.nl of tel. (06) 5391 4780.

Met vriendelijke groet,

Lex Staal
directeur-bestuurder

Sociaal Werk Nederland is de brancheorganisatie voor sociaal werk
Koningin Wilhelminalaan 3, 3527 LA Utrecht
www.sociaalwerknederland.nl